

22.11.2024

Ερώτηση

Προς τους Υπουργούς:

-Περιβάλλοντος και Ενέργειας

-Ανάπτυξης

-Υποδομών και Μεταφορών

Θέμα: Ποιος είναι ο σχεδιασμός για την αξιοποίηση των πόρων από το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα;

Το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα (ΚΤΚ) δημιουργήθηκε παράλληλα με το νέο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ 2) για τις εκπομπές από καύσιμα που χρησιμοποιούνται στα κτίρια, στις οδικές μεταφορές και σε άλλους τομείς.

Με τη δημιουργία του Ταμείου, η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει τις προκλήσεις που γεννά η επέκταση του ΣΕΔΕ στα κτίρια και τις οδικές μεταφορές, ειδικά για τις πιο ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες και τις μικρές επιχειρήσεις, το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή από το έτος 2027.

Ο Κανονισμός 2023/955 κινείται στη λογική που έχει υιοθετήσει η Ε.Ε. να μη μείνει κανείς πίσω στην Πράσινη Μετάβαση και στοχεύει στην καταπολέμηση της ενεργειακής ή/και μεταφορικής φτώχειας.

Οι πόροι του ΚΤΚ θα προέλθουν από τα έσοδα των δημοπρασιών των δικαιωμάτων ρύπων από το ΣΕΔΕ 2 και από τον εκπλειστηριασμό 50 εκατομμυρίων δικαιωμάτων ρύπων από το υφιστάμενο ΣΕΔΕ. Τα κράτη μέλη πρέπει να συνεισφέρουν υποχρεωτικά, τουλάχιστον το 25% του εκτιμώμενου συνολικού κόστους των σχεδίων τους. Υπολογίζεται ότι οι πόροι του ΚΤΚ θα κινητοποιήσουν 86.7 δισ. ευρώ για την περίοδο 1η Ιανουαρίου 2026 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2032.

Τα κράτη-μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κονδύλια του ΚΤΚ σε μέτρα και επενδύσεις στους τομείς εξοικονόμησης και την ανακαίνιση/ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού τομέα, την προώθηση τεχνολογιών ψύξης και θέρμανσης που αξιοποιούν Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και σε μεταφορικές λύσεις χαμηλών ή/και μηδενικών εκπομπών. Έχουν επιπλέον, τη δυνατότητα να διαθέσουν μέρος των κονδυλίων του ΚΤΚ σε μέτρα άμεσης εισοδηματικής στήριξης των πιο ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Οι πολιτικές και τα μέτρα που θα προκρίνει και θα υιοθετήσει κάθε κράτος-μέλος θα αποτυπωθούν σε Κοινωνικά Κλιματικά Σχέδια (ΚΚΣ) που θα καταρτίσουν σε εθνικό

επίπεδο. Τα ΚΚΣ θα πρέπει να υποβληθούν έως τις 30 Ιουνίου 2025, ώστε να μπορέσουν να εξεταστούν προσεκτικά και εγκαίρως από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ειδικότερα, τα ΚΚΣ θα πρέπει να επιδιώκουν δύο στόχους. Πρώτον, θα πρέπει να παρέχουν στα ευάλωτα νοικοκυριά, τις ευάλωτες πολύ μικρές επιχειρήσεις και τους ευάλωτους χρήστες των μεταφορών τους απαραίτητους πόρους για τη χρηματοδότηση και την πραγματοποίηση επενδύσεων στην ενεργειακή απόδοση, στην απαλλοτρίωση της θέρμανσης και ψύξης από τις ανθρακούχες εκπομπές, σε οχήματα και κινητικότητα μηδενικών και χαμηλών εκπομπών, μεταξύ άλλων μέσω κουπονιών, επιδοτήσεων ή άτοκων δανείων. Δεύτερον, θα πρέπει να μετριάσουν τον αντίκτυπο της αύξησης του κόστους των ορυκτών καυσίμων στους πλέον ευάλωτους και να αποτρέψουν έτσι την ενεργειακή φτώχεια και τη φτώχεια στον τομέα των μεταφορών κατά τη μεταβατική περίοδο έως ότου πραγματοποιηθούν οι εν λόγω επενδύσεις. Τα σχέδια θα μπορούσαν να στηρίξουν την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή, ενεργειακά αποδοτική στέγαση, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής στέγασης.

Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 5 του Κανονισμού τα κράτη-μέλη οφείλουν να καταρτίσουν τα ΚΚΣ, σε διαβούλευση με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους και τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Επειδή το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα δεν πρέπει να γίνει άλλη μία χαμένη ευκαιρία για την Ελλάδα

Επειδή το ΚΤΚ και η πράσινη μετάβαση δεν αφορούν μόνο την τρέχουσα κυβερνητική θητεία

Επειδή η πορεία των Προγραμμάτων Εξοικονόμησης και ενεργειακής αναβάθμισης είναι ιδιαίτερος προβληματική τα τελευταία πέντε και πλέον έτη

Επειδή οι πολιτικές και τα μέτρα της κυβέρνησης ΝΔ για την ηλεκτροκίνηση δεν μπορούν να διασφαλίσουν ότι μεγάλο μέρος του πληθυσμού δεν θα οδηγηθεί σε μεταφορική φτώχεια

Επειδή τα μέτρα στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ 2 είναι συμπληρωματικά και όχι τα μόνα για τη μείωση των ρύπων στον κτιριακό τομέα και τις μεταφορές

Επειδή η απουσία διαβούλευσης και συμμετοχής των περιβαλλοντικών και κοινωνικών οργανώσεων και των πολιτών αποτελεί μόνιμο στοιχείο της κυβερνητικής πολιτικής και στην πράσινη μετάβαση

Επειδή η επέκταση του ΣΕΔΕ στους τομείς των μεταφορών και τα κτίρια δημιουργούν προκλήσεις για τα ευάλωτα και μικρομεσαία νοικοκυριά και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

Επειδή τα ΚΚΣ θα πρέπει να έχουν κατατεθεί έως τον Ιούνιο του 2025

Επειδή η διαβούλευση είναι προϋπόθεση του σχεδιασμού των ΚΚΣ

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Έχει προχωρήσει ο προσδιορισμός των ευάλωτων νοικοκυριών (στα σπίτια και τις μεταφορές) και μικροεπιχειρήσεων; Ποια είναι η αρχική αποτίμηση των επιπτώσεων από το ΣΕΔΕ 2
2. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα βάσει του οποίου η κυβέρνηση θα προχωρήσει στα προβλεπόμενα από τον Κανονισμό βήματα; Επισκόπηση ενδεικτικών μέτρων για την μείωση του κόστους και των επιπτώσεων από το ΣΕΔΕ 2, διαβούλευση και διάλογο για την επιλογή των μέτρων και πολιτικών για το Κοινωνικό Κλιματικό Σχέδιο
3. Ποια είναι τα μέτρα που σκοπεύει να λάβει η κυβέρνηση για την μείωση των ρύπων στον κτιριακό τομέα και τις μεταφορές εκτός των προβλεπόμενων μέσω ΣΕΔΕ 2;
4. Δεσμεύεται η ελληνική κυβέρνηση να στηρίξει: 1) μέτρα κοινωνικής ενέργειας, όπως οι ενεργειακές κοινότητες ευρείας κοινωνικής συμμετοχής, 2) μέτρα προώθησης της κοινωνικής κατοικίας, η οποία στη χώρα μας σημειώνει από τα χαμηλότερα ποσοστά στην Ευρώπη, 3) μέτρα προώθησης των μέσων μαζικής μεταφοράς και του σιδηροδρόμου, επενδύσεις στα οποία παραμένουν ανεπαρκείς σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο;
5. Ποια θα είναι η διαδικασία διαβούλευσης που θα ακολουθηθεί; Πόσο ανοιχτοί θα είναι οι διάλογοι σε συμμετοχή; Θα διατηρούνται πρακτικά, τα οποία θα αναρτώνται σε δημόσιο ιστότοπο για την απρόσκοπτη πρόσβαση όλων των ενδιαφερομένων;
6. Πώς θα εγγυηθεί η κυβέρνηση ότι η ελληνική κοινωνία θα ενημερωθεί επαρκώς, διαφανώς και εγκαίρως για τα μέτρα και τις προκλήσεις που απορρέουν από το ΚΚΣ; Σχεδιάζει σχετική καμπάνια ενημέρωσης;
7. Ποια θα είναι η διαδικασία διαβούλευσης και διαλόγου με τις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις του Ελληνικού Κοινοβουλίου;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Χαρίτης Αλέξανδρος (Αλέξης)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αχτσιόγλου Ευτυχία (Εφη)

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Τζούφη Μερόπη
Τσακαλώτος Ευκλείδης
Φερχάτ Οζγκιούρ
Φωτίου Θεανώ